

Sodankylä Joukhaisselän tuulipuiston alueen muinaisjäännösinventointi 2011.

Hannu Poutiainen

Kustantaja: Lapin Vesitutkimus Oy

Sisältö:

Perustiedot	2
Inventointi	3
Yleiskartta.....	4
Havaintopaikat.....	5

Kansikuva: Joukhaiselän laen maastoa (laen pohjoispäässä)

Perustiedot

Alue: Suunnitellun tuulipuiston alue Sodankylän keskustasta n. 17 km länsilounaaseen, Joukhaiselän Järviselän ja Tuore Kuivakkoselän alueella, kaikkiaan n. 10 x 1,5 - 3 km laajuinen alue..

Tarkoitus: Tarkistaa riittävässä määrin alueen maastot ja etsiä niiltä uusia muinaisjäännöksiä.

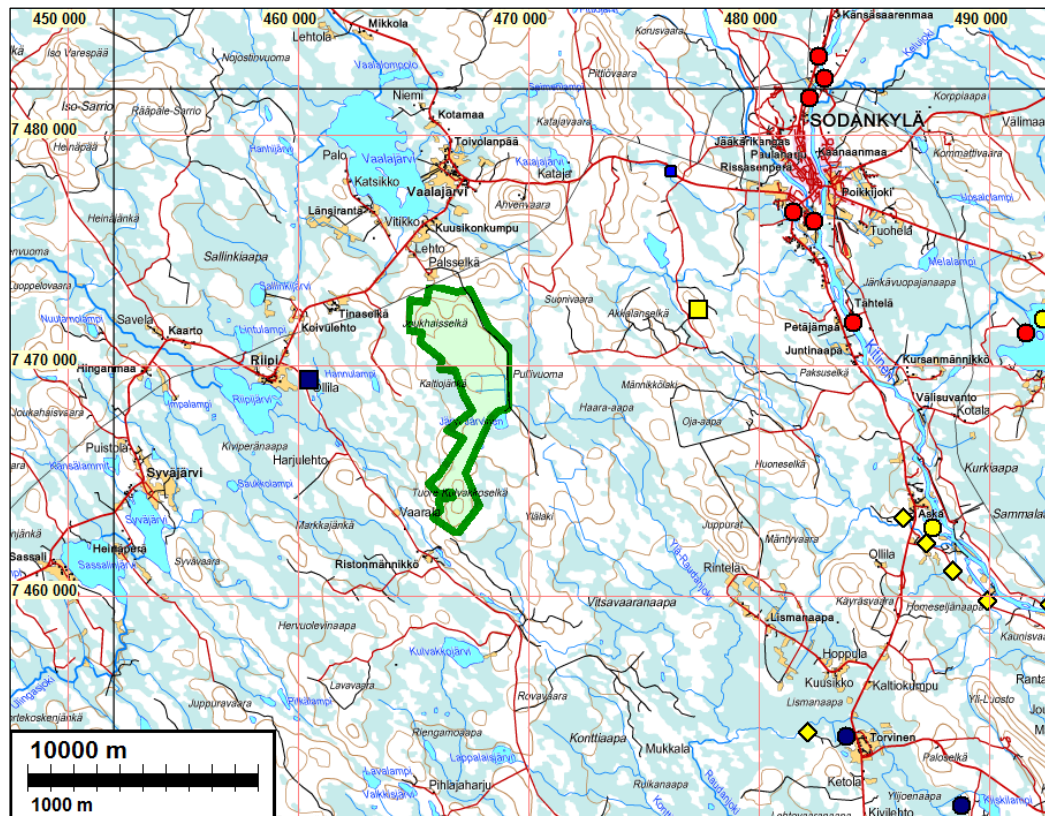
Työaika: Kenttätöaika: maastotyö 13.-17.6.2011.

Kustantaja: Lapin Vesitutkimus Oy

Tekijät: Mikroliitti Oy, Hannu Poutiainen ja Janne Kinnunen. Valmistelu ja raportin viimeistely T.Jussila.

Aiemmat tutkimukset: -

Tulokset: Alueelta ei ennestään tunnettu muinaisjäännöksiä. Alueella havaittiin suhteellisen nuoria ihmistoiminnan jäänteitä: Joukhaiselän laelta pieni kivilatomus, mahd. liittyy vieressä olevaan vahaan kolmiomittaustorniin, sekä Tuore Kuivakkoselällä ja Karhakistovaaralla pari kivistä tehtyä rajamerkkiä nykyisillä tilarajoilla. Lisäksi havaittiin pilkkapuita keloissa ja männyissä. Pilkoissa ei ole kaiveruksia vain pilkka itse. Näitä ei katsottu muinaisjäännöksiksi. Alueella ei siis havaittu olevan kiinteitä muinaisjäännöksiä.

Tuulipuiston alue rajattu vihreällä, lähialueen muinaisjäännökset eri symbolein

Inventointi

Alueelle on suunnitteilla n. 40 voimalan tuulipuisto. Suunnittelualue koostuu kahdesta vaihtoehdosta, VE1 alueesta (Joukhaisselkä) jolle tulisi maksimissaan 10 voimalaa ja VE2 alueesta (Joukhaisselän eteläpuolinen alue) jonne tulisi maksimissaan 30 voimalaa. Lisäksi alueelle rakennettaisiin huoltotiestö ja johtolinjat.

Inventoinnin maastotyö suoritettiin kesäkuun puolella välissä v. 2011 kahden inventoijan voimin. Pääosan ajasta arkeologit kulkivat samalla alueella mutta eri reittejä. Yhteyttä pidettiin radiopuhelimilla ja välillä kokoonnuttiin yhteen kun tarvittiin toista mielipidettä jostain jäännöksestä tai ilmiöstä. Maastotyötä tehtäessä ei voimalapaikkoja ollut tiedossa joten huomio voitiin keskittää koko alueella arkeologin kannalta parhaisiin maastoihin. Alue tutkittiin kattavasti siinä mielessä, että alueen joka kolkassa käytiin, mutta ei tietenkään voitu joka neliötä havainnoida.

Menetelminä käytettiin kartta- ja topografista analyysiä, kairauksia ja silmänvaraista havainnointia. Inventoinnissa kierrettiin erityisesti sellaisilla maastopaikoilla, joilta voi olettaa löytyvän esim. pilkkapuita, röykkiöitä ja muita kivirakennelmia sekä eri tarkoituksiin tehtyjä kuoppia. Lisäksi tutustuttiin aluetta koskevaan kirjallisuuteen ja muinaisjäännöksiin. Alueen maasto on 340-250 m korkeusvälillä. Vesistöjä ei alueella ole. Aivan alueen kupeessa on Pieni-Järvinen, n. 700x400 m laajuinen järvi. Alueen maasto vaihtelee karkeista, suhteellisen pienialaisista rakoista vaihtelevan kivikkoiseen moreeniimaastoon. Joukhaisselän laella on vanhempaa puustoa. Itäpuolella ojitettua, nuorempaa sekametsää. Järvi-Järvisen pohjoispuolella, tienlaidassa nuorta kuusivaltaista sekametsää. Järviselän eteläpuolella ojitettua, mäntyvaltaista sekametsää. Karhakistonvaaran laella ja sen pohjoispuolella helppokulkuista maastoa. Puusto pääosin mäntyä ja kuusta, siellä täällä koivuja. Tuore Kulvakkoselän länsilaidalla kohtalaisen iso, laikutettu hakkuuaukea (merkitty karttaan). Aukean kelot ja isoimmat männyt tarkastettiin, ei havainnoita pilkoista.

Maastotyön aikana löydettiin viisi pilkkapuuta, joissa missään ei kuitenkaan ole mitään varsinaisia merkintöjä kuten kirjaimia, numeroita tai puumerkkejä. Lisäksi tavattiin kolme kivikasaa ja yksi pieni kivirakennelma. Kivikasat ovat nykyisillä tilarajoilla ja ne ovat ilmeisesti rajamerkkejä. Laakakivikasa Joukhaisselän laella vaikuttaa nuorelta. Näitä suhteellisen nuoria ja vähäisiä ihmistoiminnan merkkejä ei katsottu muinaisjäännöksiksi.

Alueella ei havaittu kiinteitä muinaisjäännöksiä.

Porvoo 28.8.2011

Hannu Poutiainen & Timo Jussila

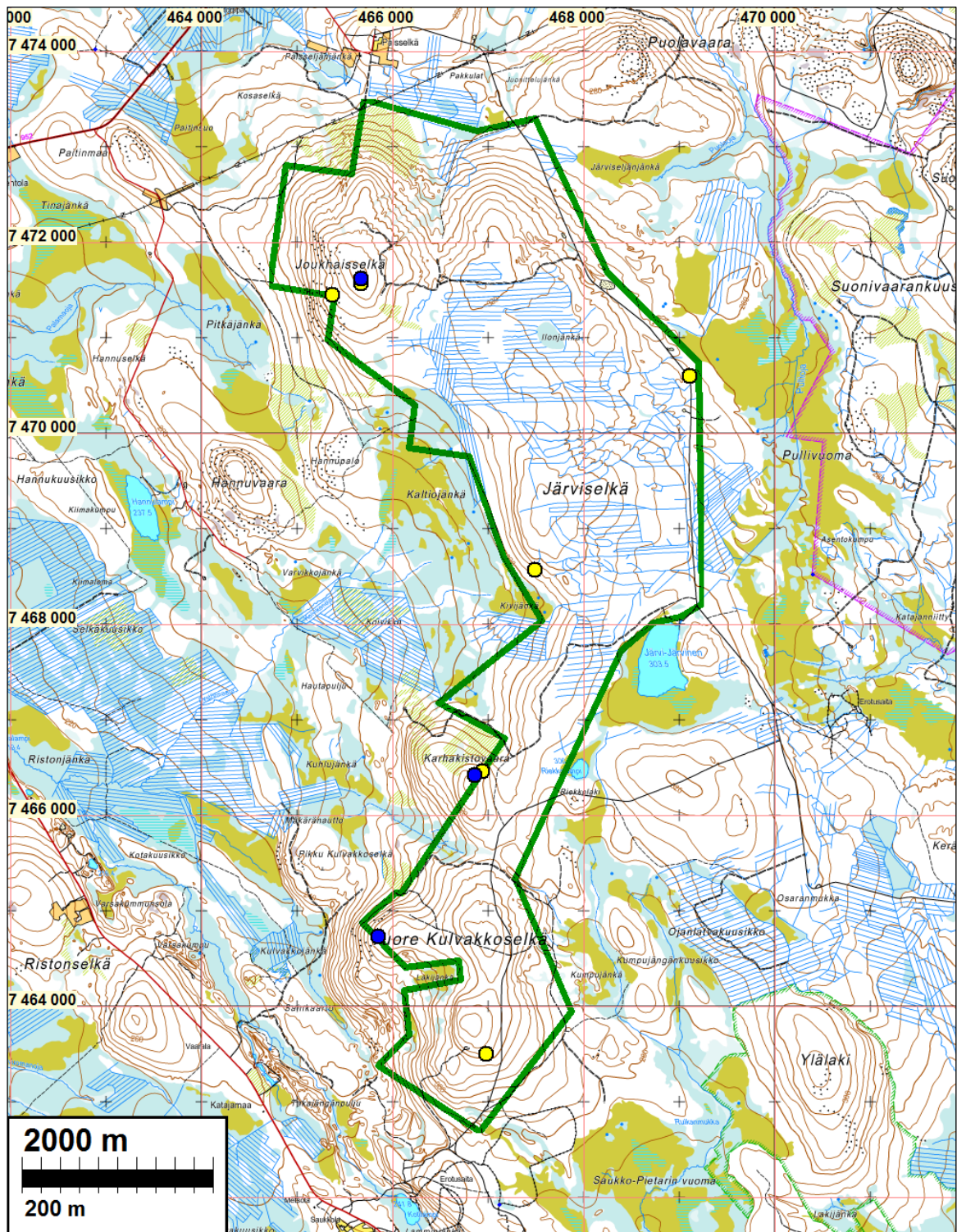
Käytetty kirjallisuus:

Kehusmaa, Aimo - Onnela, Samuli 1995. Suur-Sodankylän historia 1.

Onnela, Samuli 2006. Suur-Sodankylän historia 2.

Vaalajärvi - metsälappalaisten Pumpanen (kyläkirja) 2006. Heiskanen, Onerva (toim.)

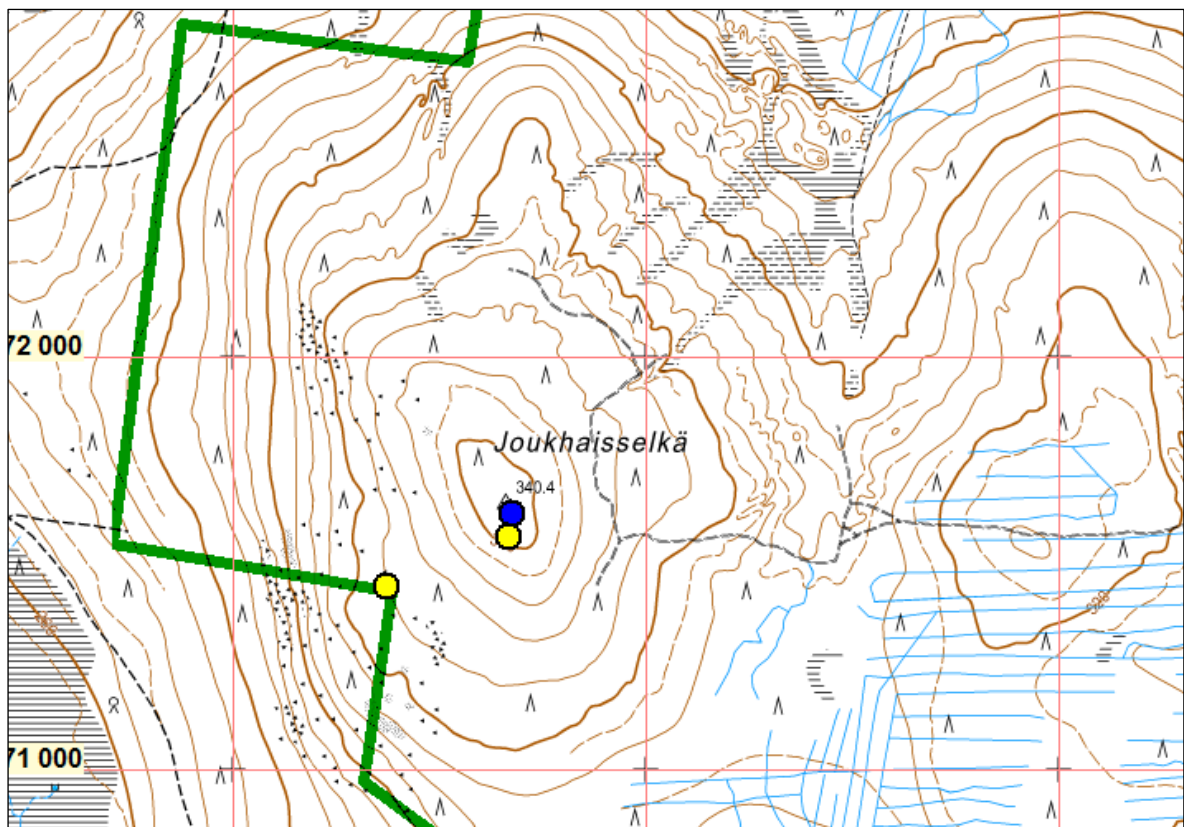
Yleiskartta

Kivirakennelmat (rajamerkit ja laakakivikasa) sinisellä, pilkkapuut keltaisella.

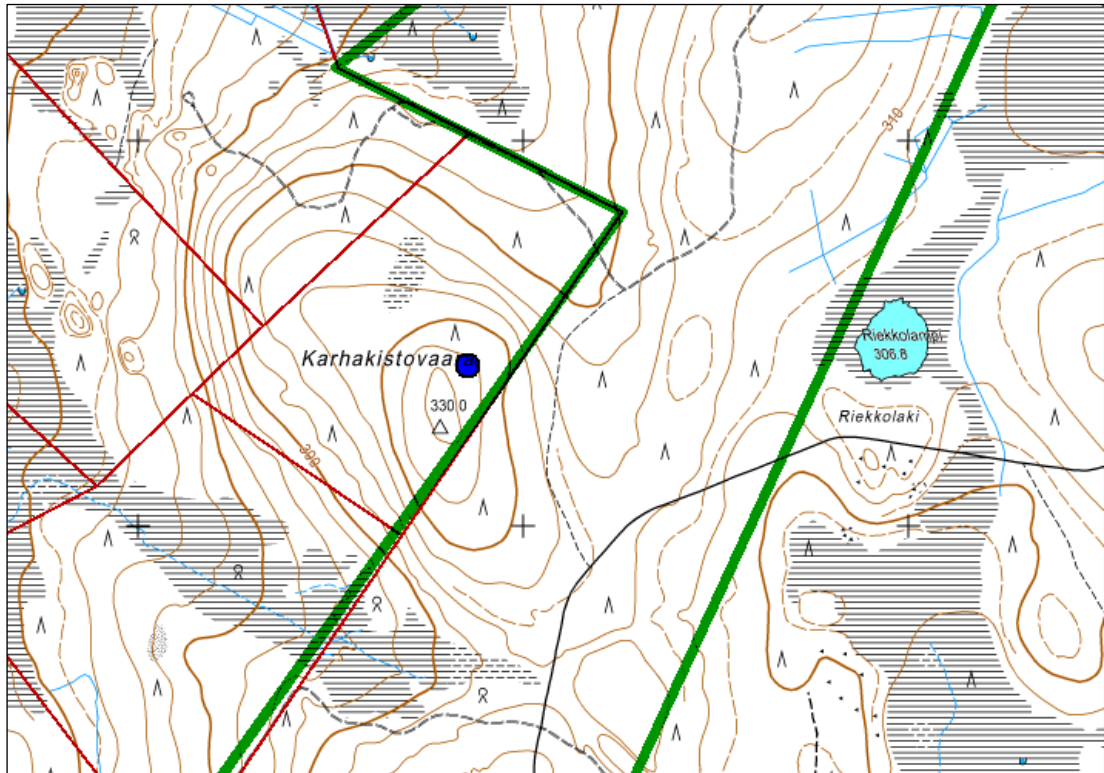
Havaintopaikkoja

Laakakivikasa (1,2x1,3,0,6m). kolmiomittaustornin kaakkoispuolella. Tornin jalustan tukena samanlaista kiveä, liittyyne siihen. N 7471 620 E 465 676

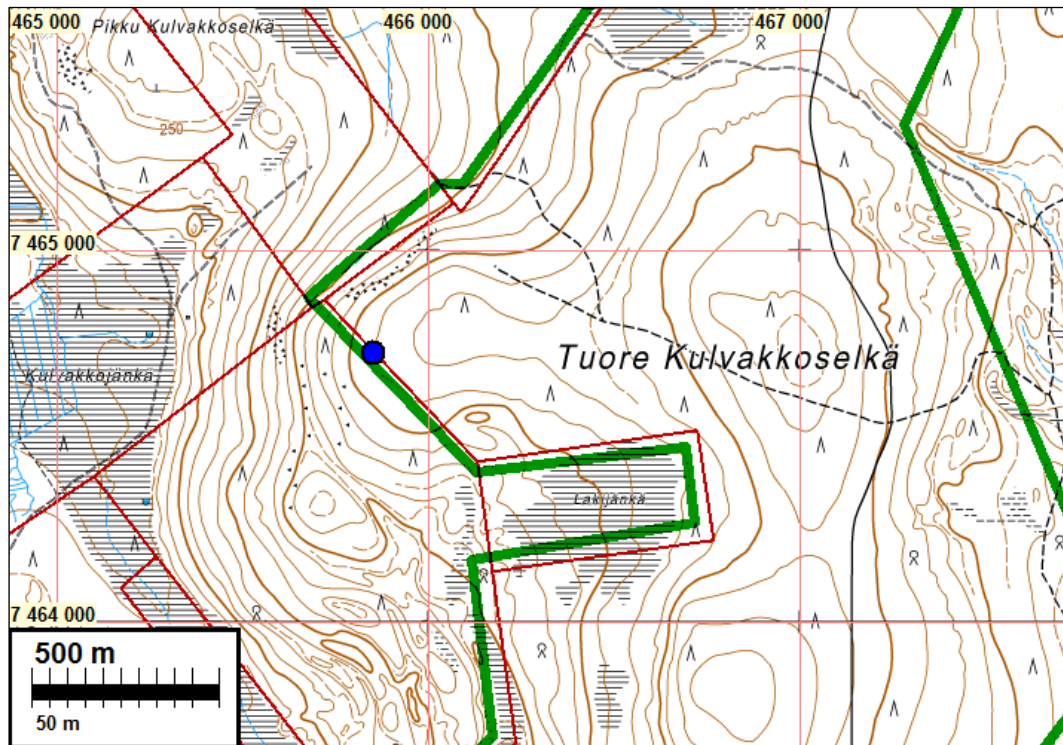

Kivikasa = sininen piste (pilkat keltainen)

Laakakivikasa (1,8x2,0x0,5m), tarvikekivikasa tai oletettavasti vanha rajamerkki. N 7466 417 E 466 857. Tutkimusalueen ulkopuolella.

Kivilatomus, Kolme kiveä päällekkäin. 35x45cm, korkeus 50cm. Hieman jäkälöitynyt. N 7464724 E 465854. Sijaitsee nykyisellä tilarajalla, rajamerkki.

Pilkkapuut:

N 7471565 E 465669, Kelottunut mänty. 2 pilkkaa (5x23cm/9x35cm), 1,4-1,5m maanpinnasta. Kelon ympärysmitta pilkkojen kohdalta 135 cm

N 7471444 E 465374, Kelottunut mänty. 1 pilkka (5x15cm), jossa leimakirveen jälkeä näkyvillä. N. 140cm maanpinnasta.

N 7470597 E 469108, Keloutumassa oleva mänty. 1 pilkka (6x13cm). Pilkka 115cm maanpinnasta

N 7468567 E 467488, Terve, jykevä mänty. 1 pilkka (3x12cm). 130cm maanpinnasta, lähes umpeen kasvanut pieni pilkan jäännös.

N 7466455 E 466945, Terve mänty. 1 pilkka (3x27cm). 1,1m maanpinnasta. Liki umpeenkasvanut. Puun ympärysmitta pilkan kohdalla 1,5m.

N 7463498 E 466985, Todennäköisesti tervaspuu, tuskin pilkka. 30x50cm, 80cm maanpinnasta. Lähistöltä löytyi myös muutama vastaava kelo. Tuskin kovin vanhaa perua.

